

SVT:s inslag om Karlsborgs PFAS-förorenade flygplats misstolkas

SVT:s lokala kanaler sände nyligen ett inslag om den PFAS-förorenade militära flygplatsen i Karlsborg: ["Nu ska försvaret rena PFAS-utsläppen från Karlsborg flygplats"](#). Nyheten har misstolkats och många uppfattar det som att

Försvarmakten nu planerar att sanera den kraftigt förorenade flygplatsen. Tyvärr finns ännu inte några sådana planer. Tvärtom, försvarsledningen driver fortfarande på för att få dränera området och pumpa ut PFAS-förorenat grundvatten i Vättern.

I nio år, sedan hösten 2013, har de ansvariga för Karlsborgs flygplats vetat att området är förorenat av de hälsofarliga så kallade evighetskemikalierna, PFAS, på grund av olyckor och övningar med brandskum. Varje dag, varje sekund under dessa nio år har de ansvariga känt till att gifterna hela tiden läcker ut i Vätterns vattenskyddsområde.

Här finns extremt höga halter PFAS i grundvattnet, 2 411 430 nanogram PFAS₄ per liter. Det kan jämföras med Danmarks gränsvärde för PFAS₄ i dricksvatten: 2 ng/liter.

Enligt TV-inslaget den 14 oktober erkänner försvaret för första gången att det finns tillgänglig teknik för att rena PFAS-förorenade områden. I ["Försvarets handlingsplan för PFAS-förorenade områden"](#) från 2020-05-27 skrev viceamiral Jonas Haggren att det inte finns "kommersiellt tillgänglig och miljöeffektiv teknik för att till skäligen kostnader sanera PFAS-föreningar...". Detta trots att både civila flygplatser och kommunala vattenverk har varit tvungna att storskaligt rena vatten från PFAS i flera år. Att projektledaren Josefine Agerberg från Försvarets miljöprovningssenhets enhet inte längre förnekar fakta, är naturligtvis bra.

Men Försvarets planerar inte att sanera Karlsborgs flygplats. Syftet med utspelet om en reningsanläggning är att göra det möjligt att renovera landningsbanan på flygplatsen, så att den går att använda för stridsflyg.

Försvarets intresse, som tycks vara helt befriat från miljö- och hälsoperspektiv, är att få igång flygverksamheten. Efter många år har man nu trots allt insett att någon form av rening måste ske. Försvarets och Fortifikationsverket har därför motvilligt föreslagit att *delar av* ytvattnet och dräneringsvattnet ska renas. Fortifikationsverkets tidigare strategi, att felaktigt påstå [att landningsbanan kunde dräneras utan att behöva gräva i förorenad mark](#), har övergetts.

Förra hösten kom [en rapport från försvarets konsult NÍRAS](#). Det var en åtgärdsutredning med begränsat uppdrag: "...att minska spridningen av PFAS via dag- och ytvatten..." Syftet var alltså inte att ta itu med det extremt förorenade grundvattnet där den största mängden PFAS finns.

Genom att börja gräva i den vattensjuka och förorenade marken ökar risken för kraftigt ökat utflöde av PFAS-förorenat grundvatten till Vättern.

Det är mot denna bakgrund vi måste se utspelet från Försvarmakten att Fortifikationsverket fått [”uppdraget att upphandla, hyra och drifta en anläggning som bedöms vara i gång om cirka ett år.”](#)

Men det finns inget miljötillstånd. Föroreningssituationen i den nordvästra delen av flygplatsen och runt den äldre brandövningsplatsen är inte ens utredd. Det går inte att upphandla en reningsanläggning, utan att varken veta storlek eller kapacitet på anläggningen. Först när tillstånd finns och villkoren har vunnit laga kraft finns förutsättningar att projektera och göra en upphandling. Men Försvarmakten har den senaste tiden uttryckt önskan att få göra som den vill, utan miljöprövning och utan demokratisk insyn från allmänheten. Rådman [Peter Ardö har fått regeringens uppdrag](#) att försöka utreda hur detta ska gå till.

Vi vet inte om försvarsledningen medvetet vilseleder politiker och allmänhet för att snabbt få igång den utökade flygverksamheten med stridsflyg över Vättern. Eller om det bara handlar om bristande kompetens? Oavsett så är dricksvattentäkten Vättern allvarligt hotad.

Elisabeth Lennartsson,
ordförande Aktion Rädda Vättern,
mobil: **070-659 09 63**

Christer Haagman
juridisk talesperson Aktion Rädda Vättern
mobil: **072-895 16 91**

Hemsida: <http://www.aktionraddavattern.se/>
Facebook: <https://www.facebook.com/RaddaVattern>